

Onderwerp

Voorjaarsnota 2020 en Kadernota 2021 - 2024

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

De Voorjaarsnota is een 'herijking' van de Begroting 2020 op basis van (recente) ontwikkelingen en de Jaarstukken 2019. Jaarlijks stellen PS de voorjaarsnota voor het zomerreces vast. De kadernota gaat in op de vraag hoe de provincie er in financiële zin voorstaat en geeft de kaders aan waarbinnen de Begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2024 wordt opgesteld. Conform de financiële verordening besluiten PS bij voorjaarsnota alleen over het jaar 2020.

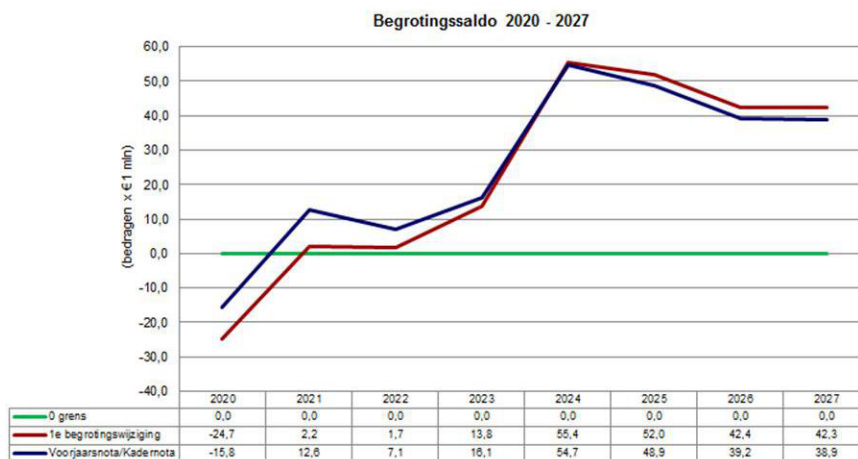
Inhoud

Onderstaande tabel geeft inzicht in de structurele mutaties vanuit de Voorjaarsnota 2020 en de mutaties die in 2021, deze kadernota starten. Op basis van de mutaties in de Voorjaarsnota 2020 en Kadernota 2021 is er sprake van een incidentele verbetering van het begrotingssaldo in de periode 2021 tot en met 2023. Daarna is er langdurig sprake van een verslechtering van het begrotingssaldo. Voor de korte termijn ontstaat er incidenteel meer budgettaire ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, in 2021 is er nog een voordelig begrotingssaldo van € 12,6 mln.

Mutaties begrotingssaldo in de Voorjaarsnota en Kadernota 2021-2024

(bedragen x € 1 mln)		Nieuwe collegeperiode				Nieuwe collegeperiode				Nieuwe collegeperiode				Nieuwe collegeperiode			
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
A	Mutaties eerdere P&C producten																
1	Mutaties in begrotingssaldo in eerdere P&C producten	-24,7	2,2	1,7	13,8	55,4	52,0	42,4	42,3	39,2	37,4	32,4	28,8	22,6	18,2	15,4	
	Totaal (A) Mutaties eerdere P&C producten	-24,7	2,2	1,7	13,8	55,4	52,0	42,4	42,3	39,2	37,4	32,4	28,8	22,6	18,2	15,4	
B	Ontwikkelingen binnen de Algemene dekkingsmiddelen en Organisatie																
	Ambitie Organisatie																
	<i>Autonome ontwikkelingen</i>																
1	Ontwikkelingen provinciefonds: Algemene uitkering	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	
2	MRB ontwikkelingen wagenpark	6,3	4,1	2,8	2,4												
3	Compensatie provincie Zeeland		-0,1	-0,1													
	<i>Resterende ontwikkelingen</i>																
4	Jaarrekening: Resultaat jaarrekening	21,1															
4	Jaarrekening: Beklemmingen	-16,4	-0,3	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
5	Kapitaallasten: afschrijving	3,9	3,6	3,4	2,1	1,0	-1,1	-0,9	-0,8	-0,7	-0,7	-0,6	-0,5	-0,2	1,1		
5	Kapitaallasten: rente	0,9	0,7	-0,6	-1,4	-1,6	-2,1	-2,3	-2,6	-2,7	-2,8	-3,1	-3,5	-2,7	-1,4	-0,1	
5	Kapitaallasten: Voor het investeringsproject Zon op Infra wordt reserve Bereikbaarheid als dekking ingezet.		1,5														
6	Reserves: Onbeklemd deel reserve Toekomstagenda	0,1															
7	Asbest sanering C gebouw	-4,4															
	Totaal B: Exogene/Algemene ontwikkelingen	11,5	9,6	5,2	3,1	-0,6	-3,1	-3,2	-3,4	-3,5	-3,5	-3,7	-4,1	-3,2	-1,6	1,0	
C	Ontwikkelingen binnen de Ambities																
	Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland																
1	Stikstof	-2,8															
	Ambitie Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland																
2	Wijziging kasritme "Nationaal Programma Rotterdam Zuid" (NPRZ)	0,8	-0,2	0,2	-0,8												
	Ambitie Concurrerend Zuid-Holland																
3	Coronamaatregel Fieldlabs budget ad € 1,1 mln naar voren halen	-1,1	1,1														
	Ambitie Gezond en veilig Zuid Holland																
4	Vrijvallen bijdrage aan DMCR voor ICT-investering	0,7															
	Totaal C: Ontwikkelingen binnen de programma's	-2,3	0,9	0,2	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Totaal (B+C) intensiveringen	9,2	10,5	5,4	2,3	-0,6	-3,1	-3,2	-3,4	-3,5	-3,5	-3,7	-4,1	-3,2	-1,6	1,0	
	Begrotingssaldo Totaal (A+B+C)	-15,5	12,6	7,1	16,1	54,7	48,9	39,2	38,9	35,8	33,8	28,7	24,8	19,4	16,6	16,4	

Begrotingssaldo en ontwikkeling Algemene reserve

Toelichting:

Het tekort op het begrotingssaldo in 2020 verbetert tot € -15,8 mln.

(bedragen x € 1 mln)	2020
Beginstand jaar	92,8
Af/bij: mutaties eerdere P&C producten	-24,9
Beginstand	67,9
Af/bij: Totaal Voorjaarsnota/Kadernota	9,2
Stand na Totaal (A+B)	77,0
Buffer weerstandsvermogen	-30,0
Vrije ruimte cumulatief	47,0
Vrije ruimte per jaar (begrotingssaldo)	-15,8

Toelichting:

Door de toevoeging aan de algemene reserve in 2020 van € 9,2 mln neemt de algemene reserve in omvang toe in 2020. In 2020 is er sprake van incidenteel € 47 mln vrije ruimte.

Kadernota 2021- 2024

Voor u ligt de Kadernota 2021-2024. De kadernota gaat in op de vraag hoe de provincie er in financiële zin voorstaat en geeft de kaders aan waarbinnen de Begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2024 wordt opgesteld. De kadernota kijkt altijd vier jaar vooruit, conform de wettelijk voorgeschreven reikwijdte van de meerjarenbegroting. Aanvullend hierop geven we inzicht in de lange termijn ontwikkeling van de financiële positie (tot en met 2035). Deze periode komt overeen met de reikwijdte van het begrotingssysteem van de provincie Zuid-Holland. In dit systeem kan informatie voor een periode van 15 jaar worden vastgelegd zodat lange termijn ontwikkelingen beter kunnen worden gemonitord en beheerst.

De opbouw van de kadernota is als volgt:

- 1) Budgettair Kader Begroting 2021-2024
Met hierin opgenomen de structurele doorwerking van de Voorjaarsnota 2020 en mutaties die starten in 2021 als onderdeel van de Kadernota 2021 – 2024. Deze mutaties zijn feitelijk opgenomen in het begrotingssysteem.
- 2) Ontwikkelingen begrotingssaldo inclusief prognoses
Met als basis het begrotingssaldo zoals opgenomen in het Budgettair Kader Begroting 2021-2024 worden een aantal prognoses aanvullend verwerkt in het begrotingssaldo. Deze prognoses zijn nog niet feitelijk geboekt maar hebben wel een grote zekerheid dat ze zich voor gaan doen in de nabije toekomst.
- 3) Ontwikkelingen begrotingssaldo inclusief prognoses en mogelijke impact van Coronacrisis
Met als uitgangspunt de 2 voorgaande onderdelen wordt gekeken wat de mogelijke effecten zijn op de inkomsten van de provincie Zuid-Holland en daarmee op het begrotingssaldo. Immers het begrotingssaldo is het verschil tussen de baten en lasten in een bepaald begrotingsjaar.

Ontwikkelingen voor uitwerking begroting 2021

Coronacrisis

Ook voor Begrotingsjaar 2021 en de meerjarenraming zal de coronacrisis grote gevolgen hebben. De provincie blijft onderzoeken waar zij een bijdrage kan leveren vanuit haar rol en taak om zo tot eventuele extra maatregelen te komen. Ook bij het opstellen van de Begroting 2021 zal gekeken worden naar de effecten op onze eigen ambities. Op <https://www.zuid-holland.nl/actueel/coronavirus/> is per thema aangegeven wat de provincie tot nu toe doet om de gevolgen van de coronacrisis te beperken. Dit overzicht wordt doorlopend bijgewerkt en aangevuld.

De coronacrisis heeft gevolgen voor de uitgaven maar ook voor de inkomsten, in de kadernota is een apart hoofdstuk opgenomen met betrekking tot de mogelijke gevolgen voor de inkomsten op de langere termijn. Dat Nederland in een recessie beland lijkt wel zeker, maar onduidelijk is nog hoe heftig en hoe lang. Dit zal mede afhankelijk zijn van de duur van de intelligente lockdown en de mate waarin deze versoepeld kan worden. Het CPB heeft een aantal scenario's doorgerekend en in alle gevallen zal de economie krimpen. De Rabobank gaat in het slechtste scenario zelf uit van een economische krimp rond 14% in 2020.

De maatregelen die de provincie Zuid-Holland neemt of wil nemen aan de uitgavenkant moeten gedekt worden uit de inkomsten. Voor onze inkomsten zijn we vooral afhankelijk van het provinciefonds en de opcenten motorrijtuigenbelasting. Voor de algemene uitkering van het provinciefonds is op korte en lange termijn onzekerheid. Hierover zijn IPO en VNG in gesprek met de Rijksoverheid, bij de Begroting 2021 is hier naar verwachting meer duidelijkheid over. Voor deze Kadernota 2021 is daarom terughoudend omgegaan met de mutaties in het begrotingsaldo van de opcenten motorrijtuigenbelasting en vooralsnog geen bijstelling op het provinciefonds.

Stikstof

In 2020 zijn belangrijke stappen gezet in het stikstofdossier, maar de opgave om de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden te halen en te zorgen voor voldoende ontwikkelingsruimte voor (economische) ontwikkelingen in Zuid-Holland blijft inzet en aandacht van de provincie vergen. Onze inzet in het stikstofdossier hebben wij in december 2019 vastgesteld. In 2020 zijn daarvoor belangrijke stappen gezet met natuurdoelanalyses, bronnenanalyses, afspraken in gebieden op basis van de gebiedsgerichte aanpak en afspraken met sectoren over een bijdrage aan de vermindering van stikstof. In 2021 geven wij een verder vervolg aan de afspraken met sectoren en de inzet in gebieden. Het is in die fase van belang om projecten die de transitie naar een klimaatbestendige, circulaire en stikstofarme economie mogelijk te maken, omdat deze transities zorgen voor vermindering van de stikstofdepositie. Regievoering in gebieden, stimuleren van het tot stand komen van efficiënte kaders voor de uitvoering als bevoegd gezag en aansturing van de inzet van Rijksmiddelen zijn daarbij de voornaamste provinciale interventies. Om de Rijksinzet op dit dossier van landelijk gezien € 5 miljard in 10 jaar tijd effectief te doen zijn stellen wij voor de extra inzet vooralsnog, de komende drie jaar, op een niveau van € 1 miljoen op jaarbasis incidenteel te handhaven. De komende jaren zal het Rijk veel middelen besteden aan natuurherstel en bronmaatregelen ter vermindering van stikstof. Daarbij zal het Rijk het gesprek voeren met provincies en andere partijen over cofinanciering.

De huidige financiële mogelijkheden zijn hiertoe zeer beperkt, waardoor er – vooralsnog – in deze kadernota geen bedragen zijn opgenomen voor cofinanciering van rijksmiddelen.

Kadernota 2021- 2024 in het kort

Onderwerp	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Budgettair Kader Begroting 2021-2024															
Begrotingssaldo	13	7	16	55	49	39	39	36	34	29	25	19	17	16	15
Vrije ruimte algemene reserve*	60	67	83	138	186	226	265	300	334	363	388	407	424	440	455
Kapitaallasten	80	86	94	112	117	124	127	129	130	132	133	135	137	138	139
Kapitaallasten % Baten	12%	13%	14%	17%	18%	19%	19%	20%	20%	20%	20%	21%	20%	21%	21%
Netto Schuld absoluut	1101	1279	1340	1467	1572	1577	1598	1570	1558	1546	1520	1546	1562	1556	1548
Netto Schuld Quote	173%	203%	212%	228%	247%	249%	252%	249%	248%	245%	241%	245%	238%	236%	242%
Baten	663	654	657	666	658	658	658	657	656	656	655	653	670	651	651
Lasten	750	687	677	654	642	636	633	621	629	624	617	670	649	650	647
Saldo Bestemmingreserves	529	490	453	411	378	361	346	347	340	344	357	321	326	310	300
Begrotingssaldo inclusief prognoses															
Begrotingssaldo	1	-3	6	46	40	30	30	27	25	20	16	10	7	7	6
Vrije ruimte algemene reserve	43	40	46	92	131	161	191	218	243	262	278	288	296	303	309
Begrotingssaldo inclusief prognoses en mogelijke impact van coronacrisis															
Begrotingssaldo Scenario 1	1	-3	-29	7	-1	-11	-11	-14	-16	-21	-25	-31	-34	-34	-35
Vrije ruimte algemene reserve	43	40	11	18	16	5	-6	-20	-36	-58	-83	-114	-147	-181	-216
Begrotingssaldo Scenario 2	1	-3	0	34	22	6	0	-3	-5	-10	-14	-20	-23	-23	-24
Vrije ruimte algemene reserve	43	40	40	74	95	101	101	98	93	82	68	48	26	3	-21

*De vrije ruimte algemene reserve wordt als cumulatieve saldo gepresenteerd. Dit is een saldo zonder dat er in de periode 2021 tot en met 2035 enige onttrekking of storting plaatsvindt. Voorbeeld als er een onttrekking plaatsvindt: Als er in 2021 incidenteel € 10 mln wordt onttrokken dan zal de vrije ruimte alle jaren erna € 10 mln lager zijn. In 2035 is het saldo dan dus € 10 mln lager. Als er structureel € 10 mln wordt onttrokken vanaf 2021 dan telt dit cumulatief door, in 2035 is er dan totaal € 140 mln van de algemene reserve af

- Het begrotingssaldo zet na 2024 een structurele dalende lijn in, de daling vlakt op termijn wel af. Als ook naar de prognose wordt gekeken is op dit moment vrijwel geen structurele ruimte. Voor 2021 is er wel incidenteel ruimte. De mogelijke impact van de coronacrisis op de inkomsten en daarmee het begrotingssaldo is fors en zou tot een negatief begrotingssaldo kunnen leiden en tot noodzakelijke maatregelen om het begrotingssaldo structureel weer in evenwicht te krijgen.
- Kapitaallasten zijn een gevolg van investeringskredieten. De investeringskredieten en daarmee de kapitaallasten die erop volgen worden door Provinciale Staten vastgesteld. De kapitaallasten zijn dus uiteindelijk hetgeen wat binnen de lasten van de begroting moet worden gedekt. De dekking van de kapitaallasten vindt sinds de Begroting 2019 voor alle ambities plaats via het begrotingssaldo na het opheffen van reserve Egalisatie afschrijvingslasten. Zie hoofdstuk 6 Opheffen van reserve Egalisatie afschrijvingslasten in Begroting 2019.
- Investeringskredieten zijn geen op zichzelf staand doel, maar een afgeleide van alle provinciale ambities zoals onder andere ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Het bevordert de economische ontwikkeling en leefbaarheid van Zuid-Holland en een goede ontsluiting van woon- en werkgebieden
- De kapitaallasten zijn in 2021 verder gestegen en deze stijging zet richting 2027 fors door, daarna vlakt de groei af. De kapitaallasten worden gedekt uit het begrotingssaldo en is daarmee een belangrijke reden voor de structurele daling van het begrotingssaldo.
- De kapitaallasten stijgen omdat er meer geleend moet worden, dit zien we terug in de netto schuldquote. De verwachte schuld stijgt richting 2027 tot € 1.598 mln (252%) en daalt daarna licht, voor 2021 is de verwachte schuldquote 173%. Een en ander is wel afhankelijk van de realisatiekracht.
- De baten schommelen door de jaren heen, met name door de baten die direct binnen de ambities binnen komen. De algemene dekkingsmiddelen zijn relatief stabiel, maar hier zit wel een onzekerheid vanuit de coronacrisis die nu nog niet te kwantificeren is.

- De lasten zijn op korte termijn hoog en nemen de jaren erna af, dit komt met name door de inzet van de bestemmingsreserves. Dit is goed te zien aan de daling van het saldo van de bestemmingsreserves. Onderdeel van de bestemmingsreserves zijn ook de risicoreserves, deze worden in principe niet uitgegeven en zullen in het saldo zichtbaar zijn totdat ze zijn opgeheven of ingezet.

Proces

Het verdere proces onder voorbehoud:

Technische sessie	8 juni 18.00-19.00
Statencommissies;	
Ruimte, Wonen en Economie (RWE)	10 juni 2020
Bereikbaarheid en Energie (BE)	10 juni 2020
Klimaat, Natuur en Milieu (KNM)	17 juni 2020
Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	17 juni 2020
Provinciale Staten:	01 juli 2020

Procedure

N.v.t.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 19 mei 2020, met het besluitnummer PZH-2020-739772430;

Gelet op de artikelen 105, 143, 145, 193 t/m 195 van de Provinciewet, artikelen 7, 22 en 23 van het Besluit begroten en verantwoordend provincies en gemeenten (BBV), artikel 4:25, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5, eerste lid van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013;

Besluiten:

Met betrekking tot de Voorjaarsnota 2020

1. De Voorjaarsnota 2020 vast te stellen.

Met betrekking tot de Kadernota 2021

2. De kadernota 2021 vast te stellen.

Met betrekking tot de Subsidies

3. Vast te stellen het "Besluit vaststelling en aanpassing subsidieplafonds Voorjaarsnota 2020 en Kadernota 2021".
4. Het besluit onder 3 bekend te maken in het Provinciaal Blad.

Besluit van provinciale staten van Zuid-Holland tot vaststelling en aanpassing van diverse subsidieplafonds behorende bij de Voorjaarsnota 2020 en Kadernota 2021.

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 19 mei 2020, met het besluitnummer PZH-2020-739743650;

Gelet op artikel 4:25, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5, eerste lid van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013;

Besluiten vast te stellen het Besluit vaststelling en aanpassing subsidieplafonds Voorjaarsnota 2020 en Kadernota 2021;

Artikel 1 Hoogte subsidieplafond

1. De subsidieplafonds voor de in de bij dit artikel behorende tabel I genoemde subsidieregelingen worden vastgesteld op de in de tabel opgenomen bedragen.
2. De subsidieplafonds voor de in de bij dit artikel behorende tabel II genoemde subsidieregelingen worden verhoogd, dan wel verlaagd, met de in de tabel opgenomen bedragen.

Artikel 2 Wijze van verdeling

De subsidieplafonds worden verdeeld overeenkomstig de in de bij artikel 1 behorende tabellen opgenomen wijze.

Artikel 3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal blad waarin dit besluit wordt geplaatst.

Artikel 4 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit vaststelling en aanpassing subsidieplafonds Voorjaarsnota 2020 en Kadernota 2021.

Den Haag, 1 juli 2020

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

Tabel I subsidieplafonds

Tabel II verhogingen subsidieplafonds

Voorjaarsnota 2020

Bijlageboek bij Voorjaarsnota 2020

Kadernota 2021 – 2024

Den Haag, 19 mei 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

--

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Tabellen behorende bij de artikelen 1 en 2 van het Besluit vaststelling en aanpassing subsidieplafonds voorjaarsnota 2020 en kadernota 2021

Tabel I
Subsidieplafonds voorjaarsnota 2020

Subsidieregeling en nummer	Bedrag subsidieplafond	Tijdvak	Wijze van verdeling
1.6.64 Subsidieregeling cofinanciering EFRO Zuid-Holland Interreg	€ 700.000	2020	Volgorde van binnenkomst, zoals bepaald in artikel 2.5 van de Subsidieregeling cofinanciering EFRO Zuid-Holland
Subsidieregeling ondersteuning aflopende BIZZen op bedrijventerreinen en winkelgebieden Zuid-Holland	€ 750.000	2020	
Subsidieregeling opruiming drugsafval Zuid-Holland 2020	€ 98.000	2020	Volgorde van binnenkomst
Subsidieregeling ondersteuning lokale journalistiek Zuid-Holland 2020	€ 332.000	2020	

Tabel II verhogingen/verlagingen subsidieplafonds voorjaarsnota 2020

Subsidieregeling en nummer	Bedrag verhoging / verlaging	Was/wordt	Tijdvak	Wijze van verdeling
1.6.46 Subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013	€ 500.000	€ 336.000 / € 836.000	2020	Deels volgorde van binnenkomst, zoals bepaald in de artikelen 7 en 16, deels op basis van kwalitatieve criteria, zoals bepaald in artikel 28 van de Subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013
1.6.76 Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016	€ 685.000	€ 3.775.000 / € 4.460.000	2020	Deels op volgorde van binnenkomst, zoals bepaald in de artikelen 1.3 en 2.8.8, deels op basis van kwalitatieve criteria, zoals bepaald in

				artikel 2.4.7 van de Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016
1.6.84 Subsidieregeling energie op bedrijventerreinen Zuid-Holland	-€ 750.000	€ 1.500.000 / € 750.000	2020	Volgorde van binnenkomst, zoals bepaald in artikel 9 van de Subsidieregeling energie op bedrijventerreinen Zuid-Holland

Tabel I subsidieplafonds kadernota 2021

Subsidieregeling en nummer	Bedrag subsidieplafond	Tijdvak	Wijze van verdeling
1.6.36 Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013	€ 1.650.000	2021	Kwalitatieve criteria, zoals bepaald in de artikelen 10 en 23 van de Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013
1.6.46 Subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013	€ 875.000	2021	
1.6.65 Subsidieregeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Holland	€ 13.400.000	2021	Deels op volgorde van binnenkomst, zoals bepaald in artikel 3.6, deels op basis van kwalitatieve criteria, zoals bepaald in de artikelen 4.6 en 5.6 van de Subsidieregeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Holland
1.6.90 Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020	€ 3.400.000	2021	